81949 - Gusül/Boy Abdesti Ne Zaman Vacip Olur? Ne Zaman Mustehap Olur?

Soru

İhtilamdan sonra gusül vacip mi yoksa cinsel ilişkiden sonra mı vaciptir? Guslün vacip ve mustehap olduğu diğer durumlar ne zamandır?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Gusül vacip olabildiği gibi sünnet ve mustehap da olabilir. Alimler tüm bu durumları açıklamışlardır. Bu konudaki görüşlerini üç kısma ayırabiliriz:

Birincisi: İttifakla guslün vacip olduğu durumlar:

1-Cinsel ilişki olmasa da meninin çıkması.

El mevsua el fıkhiye 31/195 şöyle geçer:

Fıkıh alimleri, meninin çıkması guslü gerektirdiğini savunurlar. Hatta İmam Nevevi bu konuda icma olduğunu söyler. Bu konuda erkek ve kadın arasında veya uyku ile uyanık olmakta fark yoktur. Bu hususta asıl delil, Ebu Said el Hudri r.a'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Su (su ile yıkanmak) sudandır (meninin çıkması nedeniyledir) (Muslim 343)

2-Meni çıkmazsa bile iki avretin birleşmesi.

3-4 Kadınlarda adet ve lohusalık.

El Mevsua el Fıkhiye 31/204, şöyle geçer:

Fıkıh alimleri adet ve lohusalık guslü gerektiren durumlardan olduğu hususunda ittifak etmiştir. İbn

el Munzir, ibn Cerir el Taberi ve başkaları bu konuda icma olduğunu savunurlar. Adetten temizlendikten sonra guslün vacip olduğun delili şu ayettir:

“Sana kadınların âdet dönemi hakkında soru soruyorlar. De ki: O sıkıntılı bir haldir. Bu sebeple âdet günlerinde kadınlardan ayrı durun, temizlenmedikçe onlarla cinsel ilişkide bulunmayın. Temizlendikleri vakit, Allah’ın size emrettiği yerden onlara yaklaşın.” (Bakara 222)

İkincisi: İttifakla guslün vacip olmadığı ancak mustehap olduğu durumlar:

1-İnsanların toplu olarak bulundukları yere gitmek.

El Beğavi Rahimehullah şöyle dedi: İnsanlarla toplanmayı dileyen kimsenin yıkanması, temizlenmesi ve koku sürünmesi mustehaptır.

Aynı şekilde iki bayramda yıkanmak. Nevevi Rahimehullah, el Mecmu 2/233. Şöyle dedi: İster erkek olsun ister kadın ister çocuk ittifakla herkesin yıkanması sünnettir. Çünkü bayramda süslenmek amaçtır ve herkes buna dahildir. Daha fazla bilgi için (48988) nolu sorunun cevabına bakınız.

Bu bağlamda Güneş tutulması, yağmur duası, Arefe vakfesinde, Meş’ari Haram’da bulunma, Teşrik günlerinde şetyan taşlama vb. durumlarda toplu olarak bulunması gereken yerlere adet veya ibadet olsun tüm böyle durumlarda yıkanmak mustehaptır.

2-vücutta değişikli olduğu durumlarda

Şafii fıkıh alimlerinden El Mehamili şöyle dedi: Vücut her değişime maruz kaldığında yıkanmak mustehaptır.

Delilik veya baygınlık geçiren kişi ayrıca hacamat yaptıran kimsenin yıkanması mustehaptır. (el Mecmu 2/234-235)

3-Bazı ibadetler yapılırken

İhrama girmek için yıkanmak, Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Elbiselerini çıkar ve ihram için yıkan” (Tirmizi 830)

Fıkıh alimleri ziyaret ve veda tavafı ayrıca kadir gecesinde yıkanmanın mustehap olduğunu savunurlar. İbn Ömer Mekke'ye girdiğinde yıkanırdı. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bunu yaptığı rivayet edilir. (Buhari 1478, Muslim 1259)

Üçüncüsü:

İhtilaflı olan yıkanma ve bu konuda tercihli görüşü bildirmek

1-Ölüleri yıkamak.

İlim ehli vefat etmenin guslü gerektiren bir durum olduğunu savunurlar. Zira Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: "Onu üç veya beş veya daha fazla yıkayın" (Buhari 1253, Muslim 939)

2-Ölüyü yıkadıktan sonra yıkanmak

Alimler bu konuda rivayet edilen hadiste ihtilaf ettikleri için bu yıkanma

hükmünde ihtilaf etmişlerdir. Ebu Hureyre r.a'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Her kim bir ölüyü yıkarsa yıkansın" (Ahmed 454/2, Ebu Davud 3161, Tirmizi 993, Hasen olduğunu söyledi. İmam Ahmed "Mesail Ahmedi li Ebi Davud" (309) bu konuda hadis sabit olmamıştır.

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah, el Şerhulmumti 1/411 şöyle dedi: Bu konuda yıkanmanın mustehap olduğunu söylemek, en orta ve en yakın görüştür. Daha fazla bilgi için (6962) nolu sorunun cevabına bakınız.

3-Cuma günü yıkanmak

Nevevi, el Mecmu 2/232 şöyle dedi: Alimlerin cumhuruna göre sünnettir, ancak seleflerin bazıları bunu vacip görürler.

Bu konuda doğrusu Şeyhulislam İbn Teymiye'nin "el Fetava el Kubra" 5/307 dediği gibidir: "Başkasının rahatsız olduğu ter ve koku sahibi olan kimsenin Cuma günü yıkanması vaciptir.

4-Kafir Müslüman olduğu vakit

Maliki ve Hanbelilere göre kafir, Müslüman olduğu zaman yıkanması vaciptir.

Ebu Hureyre r.a'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: "Sumame bin Asal r.a Müslüman olduğunda Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ona: Bunu falan kişinin bahçesine götürün ve orda yıkanmasını emredin". Kays ibn Asım Müslüman olduğunda Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ona su ve sedir ile yıkanmasını emretmiştir". Zira kafir cenabet olması muhtemeldir. Uyku ve avretlerin birleşmesi gibi guslü gerektiren durumlar gibi.

Hanefi ve Şafiiler ise cenabet olmayan kafir Müslüman olduğunda yıkanması mustehap olduğunu savunurlar. Zira Müslüman olan bir çok kişi olmasına rağmen Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem onların hepsine yıkanmayı emretmemiştir. Şayet cenabetli ve kafir bir kimse Müslüman olursa yıkanması vacip olur. Nevevi: Şafii bu konuda net söz söylemiş ve mezhep alimleri bu konuda ittifak etmişlerdir.

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah, el Şerhul mumti 1/397: Tedbir açısından yıkanması daha doğrudur.

En iyisini Allah bilir.